

SIC SEMPER - 'moge het altijd zo blijven'

Ingetogen modernisme in historisch interieur

Een van Utrechts meest intrigerende historische gebouwen staat prominent op de hoek van de Trans en Nieuwegracht. Het is de voormalige herensociëteit 'Sic Semper' uit 1891, waar aan het einde van de negentiende eeuw hoge officieren, edellieden en patriciërs samenkwamen om te netwerken. Tegenwoordig is het gebouw opgedeeld in appartementen. Interieurarchitect Remy Meijers kreeg de opdracht om het appartement op de begane grond onder handen te nemen: hoe ingetogen modernisme én karaktervolle geschiedenis in een historisch interieur samenkomen.

Tekst Marc Heldens | Fotografie René Gonkel
Styling Marc Heldens, Jasmijn Stegeman

De rechthoekige tafel is van travertin marmer gemaakt en heeft een bronskleurig onderstel van staal. Zowel de eetkamertafel als de lampen en stoelen zijn door de interieurarchitect ontworpen.

Oude foto van Sic Semper in 1892,
collectie Het Utrechts Archief.

Het neogotische bouwwerk, een ontwerp van de Utrechtse architect P.J. Houtzagers (1857-1944), is rijkelijk voorzien van torentjes, erkers en dakkapellen. De raampartijen zijn van 28 decoratieve tegeltableaus voorzien, geïnspireerd op de Engelse arts-and-craftsbeweging. Sinds dertig jaar is het gebouw een appartementencomplex met overblijfselen uit deze geschiedenis. Daar getuigen onder meer de entreehal, het trappenhuis met daklicht en de op de begane grond gelegen grootste ruimte, de conversatiezaal van. De conversatiezaal was het centrale ontmoetingspunt voor de welgestelde 'heeren'. Karakteristiek zijn de donker houten lambriseringen, de hoge consoles, de majestueuze schoorsteenmantel en het originele houten paneelplafond dat in geometrische vormen, zoals achthoeken en ruitvormen, is opgedeeld.

Zo trof de Utrechtse interior designer Remy Meijers deze ruimte aan, nadat de nieuwe eigenaars getipt werden om hem eens te contacteren. Hoe pak je zo'n 'historisch' geheel aan en zet je het om naar een comfortabel stadsappartement? Het was geen evidente interieuropdracht, maar wél een waar Remy Meijers een avontuur in zag. Bekend van zijn ingetogen en tijdloze interieurs moest hij zijn persoonlijke stijl laten verhouden tot decoratieve stijlstromingen, zoals de neogotiek en arts-and-crafts. Dat daarbij een kleine plek toebedeeld werd aan de beroemde Utrechtse architect en meubelontwerper Gerrit T. Rietveld (in zijn jonge jaren leerling-architect onder P.J. Houtzagers) mag duidelijk zijn.

Feedback

Remy Meijers: 'Het stadsappartement meet in totaal 225 vierkante meter met 6 kamers - zo meldde de Utrechtse makelaar dit project kort en bondig aan op zijn website.'

Als een historisch lint verbinden de houten lambriseringen en plafonds de verschillende ruimtes met elkaar

‘Ik ben van de grote gebaren en blikvangers,

waar functionaliteit en sfeer samenkomen'

Op de bijgeleverde animaties van een mogelijk 'nieuw' interieur waren alle historische elementen, zoals de lambrisering en plafonds even snel weggepoetst. 'Men dacht zo een moderne clientèle te kunnen interesseren', verklaart de interieurarchitect. 'Kortom: het was een strakke wit gestucte hoge ruimte met een tussenverdieping geworden. Zélfs de imposante haardmantel was verdwenen, daarvoor in de plaats was er een modernere versie bedacht. Mijn opdrachtgevers die het historische interieur bij hun eerste oriëntatie bezoek zagen, wilde eerst een feedback over de mogelijkheden, voordat zij een bod zouden gaan uitbrengen. Is de historie van weleer nog te (her)gebruiken of moet het interieur helemaal opnieuw vormgegeven worden? Ik heb allereerst contact opgenomen met de Dienst Monumentenzorg Utrecht. Wat is er eigenlijk mogelijk en wat zijn de beperkingen of randvoorwaarden voor een eventuele verbouwing en renovatie? Met dat verslag kon ik mijn opdrachtgevers informeren, maar vooral adviseren over een mogelijke aanpak.'

De conversatiezaal was het centrale ontmoetingspunt voor de welgestelde heren

Logica

'In het kort was mijn advies: behoud die geweldige historie, maar breng het wél in balans met een moderne warme woonsfeer', vertelt Remy. 'Normaliter ontdoe ik een bestaande ruimte van alle ballast, maar de lambriseringen en plafonds in dit interieur kunnen absoluut níét als ballast gezien worden. Ze maken onlosmakelijk deel uit van de elementaire ruimte van dit bijzondere negentiende-eeuwse appartement. Bij mij moeten de verhoudingen, belijning en routing gewoon kloppen. Je 'zuivert' als het ware de ruimte om het beste uitgangspunt voor je schetsontwerp te krijgen. Je bent eigenlijk op zoek naar een soort 'logica' in de ruimte. Als dat er niet in zit, dan voelen de bewoners dat later onderhuids als zij de ruimte betreden. Kortom: deze 'logica' creëert rust, zowel visueel als gevoelsmatig. Mijn schets- en ontwerpproces is dan ook zeer intensief te noemen. En specifiek bij dit historische pand zoek je deze 'logica' en 'rust' op, zeker in relatie tot de moderne tijd. Ik ben van de grote gebaren en blikvangers: waar functionaliteit en sfeer samenkomen, zoals de grote kastenwand in de living. Het biedt een oplossing voor het grote geheel en het is zélfs dienend tot in het kleinste detail.'

De tweedehands vintage stoelen van Rietveld zijn wit geschilderd. De hoekbank en het vloerkleed zijn ontworpen door Remy Meijers.

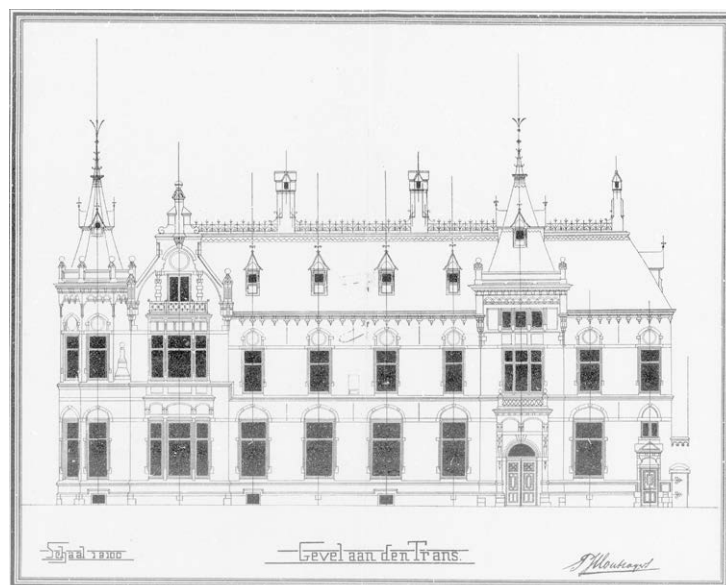

*‘Ik ga voor
puurheid en
essentie’*

Fabuleus zicht

Als een historisch lint verbinden de houten lambriseringen en plafonds de verschillende ruimtes met elkaar. Remy: ‘Al deze details moeten bij mij samenvallen. Ze dragen bij aan het grote geheel en kunnen niet los van elkaar worden gezien. Dat geldt zowel voor de bouwkundige als architectonische elementen, maar evenzeer voor de met zorg gekozen meubelen, kunstwerken en accessoires.’ De grote vestibule van het sociëteitsgebouw kent nog enkele originele details van eind negentiende eeuw: neogotische spitsbogen met op de hoogste verdieping een glas-in-looddaklicht. Dit stadsappartement bevindt zich helemaal binnen de oude plattegrond van de ‘conversatiezaal’, maar werd bij de projectontwikkeling in de jaren negentig helaas in kleinere verschillende ruimtes opgedeeld. Dat is nu totaal anders geworden, want wie het appartement binnentreedt, komt direct in aanraking met de persoonlijke stijl van de interieurontwerper. Een ingetogen serene ruimte vormt de aankondiging van wat je verder kunt verwachten. De entree kreeg plafondhoge kastenwanden met rechts twee doorgangen. De eerste doorgang gaat richting de living, de voormalige grote ‘conversatiezaal’ van de sociëteit. De tweede doorgang geeft toegang tot een nieuwe woonkeuken met serre-uitbouw. Totaal anders dan bij de verbouwing in de jaren negentig, want toen was de keuken in een hoek bij de entree weggestopt. Door deze aanpassing is de indeling van het appartement qua lay-out veel logischer, ruimtelijker én functioneler geworden. Een tussenwand werd gesloopt, zodat het serregedeelte nu in open contact komt te staan met de nieuwe keuken. Vanuit de keuken is er een mooi zicht op de Utrechtse grachten met als eindpunt een ronde eettafel en een comfortabele halfronde bank. Hier bevindt zich ook de doorgang naar de zes meter hoge living, die een

fabuleus zicht geeft op het markante decoratieve houten plafond. Een langgerekte tafel met gestoffeerde eetkamerfauteuils, beide ontworpen door Remy, confirmeren zich aan de oude historische ruimte. De hanglamp leidt je blik naar boven, naar de bijzondere details en bloemdecoraties uit de negentiende eeuw. Het lijkt wel een ‘historische hemel’ boven een ingetogen interieur. Remy: ‘Met mijn ontwerp ben ik van de oorspronkelijke details afgebleven. Het tv-meubel staat bijvoorbeeld letterlijk ‘los’ van de historie en de markante lambrisering. En dat heb ik met mijn lichtontwerp nog eens versterkt.’

De voorgevel van de te bouwen Sociëteit Sic Semper. Architect/tekenaar P.J. Houtzagers, collectie Het Utrechts Archief.

*De keuken is een ontwerp van
Remy Meijers, evenals de
eettafel, barkrukken en stoelen.*

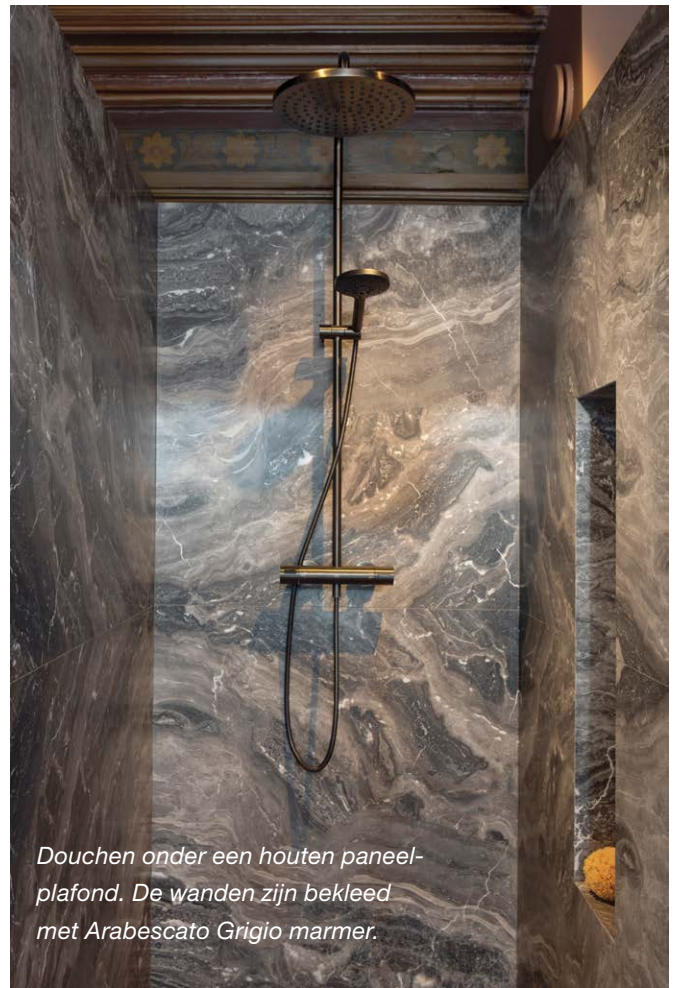
Het bed in de slaapkamer is ontworpen door Remy Meijers in samenwerking met Nilson Beds.

Persoonlijke setting

Alle gestucte wanden in het interieur zijn lichtgrijs geschilderd. Een nieuwe steektrap uit plaatstaal leidt naar de slaapverdieping. De nieuwe living kreeg met een verlaagd plafond en een op maat gemaakte boeken- en mediakast een soort 'omarming' richting de gedecoreerde haardmantel van natuursteen. Alle elementen geven intimiteit aan deze setting. In deze ruimte vinden we een kleine verwijzing naar Gerrit T. Rietveld: twee rood-blauwe Rietveldstoelen, maar dan totaal wit geschilderd. Een 'touch' van Utrechtse vormgeving uit 1919, een soort 'in between' tussen toen en nu. De vierkante setting in de living is naar alle kanten gericht, want elke zijde heeft zijn eigen focuspunt gekregen: origineel of nieuw ontworpen. Remy: 'Gezien de hoge lambriseringsen was er weinig wandplek over voor kunst. Vandaar dat de houten consoletafel een persoonlijke setting kreeg met een werk van de Engelse kunstenaar Neil Lewty en een decorstuk van De Nederlandse Opera, tezamen met een grafisch werk van Jean-Charles Blais en een kunstobject van San Ming.'

De werkkamer op de entresol is met een bank van Sasa Store (model Madison) ingericht. Het eiken bureau en de stoelen zijn van Remy Meijers en de twee bijzet-tafels van Hay.

Douchen onder een houten paneelplafond. De wanden zijn bekleed met Arabescato Grigio marmer.

‘Behoud die geweldige historie was mijn advies’

Diepere laag

De tussenverdieping kreeg een werkkamer en drie slaapkamers, waarvan twee gastenkamers met een tussenliggende badkamer en een master bedroom met aanpalende badkamer. De laatste is gelegen boven de nieuwe woonkeuken. Om zo veel mogelijk daglicht v r achter in het appartement te krijgen, werden de tussenwanden als glaswanden uitgevoerd, die - indien nodig - met gordijnen verduisterd kunnen worden. Staand onder het plafond voel je nog meer de aanwezigheid van de houten panelen. De ingetogen vormgeving van de op maat gemaakte kastenwanden en badkamermeubels gaat géén ‘concurrentie’ aan met dat gegeven, maar geeft het een bijzonder ‘platform’ om qua unieke schoonheid te mogen excelleren. ‘Ik neem mijn vak heel serieus en ik mag wel zeggen dat

dit project bij mij persoonlijk een tweede diepere laag heeft aangeboord’, laat Remy weten. ‘Van oorsprong ben ik interieurarchitect, maar tijdens dit ontwerpproces kwam ook de architect in mij naar boven. Een architectonische kwaliteit, want beide metiers zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat is hier duidelijk zichtbaar. Ik wil voor puurheid en essentie gaan, maar ik blijf bovenal dienstbaar aan de locatie en mijn opdrachtgever.’

Al met al heeft Remy Meijers met dit uitgebalanceerde ontwerp bewezen dat hij het ingetogen modernisme én een karaktervolle geschiedenis in een historisch interieur kan laten samenkomen. Sic Semper - ‘moge het altijd zo blijven’. ■